

بازآفرینی اکوسیستم نوآوری صنعت سفال و سرامیک لالجین

مجتبی فرهانچی^{۱*}، سید سپهر قاضی نوری^۲، رضا رادفر^۳، فاطمه ثقفی^۴

۱. دکتری مدیریت تکنولوژی، پارک علم و فناوری همدان، همدان، ایران

۲. استاد دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۳. استاد دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

۴. دانشیار دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

* m_farhanchi@yahoo.com

چکیده:

اکوسیستم‌های نوآوری در آخرین مرحله از چرخه عمر خود، که معمولاً با تغییرات شدید محیطی یا ظهور اکوسیستم‌های جدید همراه است، دو گزینه پیش‌رو دارند؛ یا با شرایط جدید سازگار می‌شوند و به فعالیت‌های نوآورانه خود ادامه می‌دهند و یا در خودنوسازی ناتوانند و دچار زوال می‌شوند. در حالت دوم، بازآفرینی و احیای یک اکوسیستم نوآوری زوال‌یافته می‌تواند برای سیاست‌گذاران و مدیران حائز اهمیت باشد. شهر لالجین، مهمترین مرکز تولید سفال و سرامیک در ایران است که سفال‌گری در آن سابقه‌ای حداقل ۲۰۰ ساله دارد، این صنعت علی‌رغم وجود پیشینه تاریخی فعالیت نوآورانه در قالب ساختار اکوسیستمی، در حال حاضر فاقد ویژگی‌های یک اکوسیستم نوآوری پویا و فعال است. در این مقاله تلاش شده است با انجام مصاحبه‌های عمیق با ۵۰ نفر به نمایندگی از بازیگران درگیر در این اکوسیستم و مطلعین از رویدادهای تاریخی، ابتدا روند تاریخی اکوسیستم نوآوری لالجین از قبل از سال ۱۳۱۵ تاکنون بررسی و تحلیل و سپس وضع موجود آن توصیف گردد. در این تحقیق از روش تحلیل محتوای کیفی عرفی جهت استخراج مفاهیم از مصاحبه‌ها و دسته‌بندی آن‌ها در قالب مقولات و محورها استفاده شده است. در نهایت محرک‌ها و موانع نوآوری در این اکوسیستم شناسایی و برآن اساس راه‌کارهایی جهت بازآفرینی این اکوسیستم مطرح شده است. این راه‌کارها در قالب یک الگوی چهار مرحله‌ای همراه با نقش هر بازیگر در این اکوسیستم جمع‌بندی و ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: اکوسیستم نوآوری، چرخه عمر، بازآفرینی اکوسیستم، صنعت سفال و سرامیک، لالجین